

Kvalitatívna analýza hodnotenia architektonických súťažných prehliadok – dostupnosť údajov a metodík

Qualitative Analysis of the Evaluation of Architectural Awards - Availability of Data and Methodologies

Michal Hybský

Abstract:

In recent years, the architecture awards have been growing in number, popularity and media coverage. Long-established awards such as the Mies van der Rohe Award or the Piranesi Award are a fraction of the current scale. The unprecedented growth and impact of these platforms has been highlighted by a few pioneering research projects, but the research field is still under-researched. This article focuses on the evaluation of the submitted works by the juries of architectural awards. We justify the focus of the article on the jury's evaluation of architecture on the grounds that it is a determining process within the award. Within the evaluation process, the jury determines and uses the evaluation criteria - which we consider to be a key element of the process that needs to be explored. However, the question arises as to how to methodologically explore this element. Firstly, it is important to recognize that this is research on juror judgement (or the written record of it), so the object of our interest is the actions of people, one of the areas of research in the social sciences. It is a well-known commonplace that qualitative analysis is the appropriate methodological approach to investigate social phenomena about which we do not know much. Qualitative analyses comprise a group of research designs; when focusing on text, these are, in brief: phenomenological analysis, grounded theory method, narrative analysis, content analysis and discourse analysis methods. However, our objective is not to analyze all the designs, the objective is to focus on those that have already been used in architectural research and to select the one that will allow us to identify the evaluation criteria of the juries of the selected architectural awards. We come to the second objective. For the purpose of the analyses, we need a representative sample of awards meeting certain assumptions and parameters. The basic assumption is the existence of one form of output from the jury deliberations - a transcript of the meeting/verdict/report or an essay by a jury member or expert on the award in question. Another assumption is that the text in question is of sufficient length. These text files become the source data. The required parameters of the award include - the internationality of the jury, the timeliness of the award, and the typological diversity of the selected awards. In summary, the overall objective of the paper is to elaborate the initiation phase of research on evaluation criteria of architectural awards. From the material processed so far, we are able to present the following conclusions for

HYBSKÝ, Michal (2025). Kvalitatívna analýza hodnotenia architektonických súťažných prehliadok – dostupnosť údajov a metodík.

In: KUGL, Jiří, ed. *Člověk, stavba a územní plánování 18*. ČVUT v Praze, Fakulta stavební. pp. 161–177. ISBN 978-80-01-07472-5. ISSN 2336-7687.

Článek je licencován pod licencí Creative Commons BY-NC-ND 4.0 (Uveďte autora-Neužívejte komerčně-Nezpracovávejte 4.0 Mezinárodní). Licenční podmínky: <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/deed.cs>

each objective. Among the methods of qualitative text analysis that have been used in architectural research we include the grounded theory method, content analysis and critical discourse analysis. We devote a more detailed discussion to their possible applications in research. Furthermore, in our search for a sample, we included the following awards in the broader selection: the New European Bauhaus Prizes, the Mies van der Rohe Award, the European Prize for Urban Public Space, the Piranesi Award, the ARCH Award, the Dušan Jurkovič Award, the Grand Prix architektů, and the Czech Prize for Architecture. We found that only the Slovak ARCH Prize, awarded by the magazine of the same name, records the jury meetings. For the Mies Award and the Czech Prize for Arch we can use verdicts, essays or reports.

Keywords:

Architectural award; architectural prize; evaluation; qualitative analysis

1 Úvod

Ocenenia v architektúre, konkrétne architektonické súťažné prehliadky, sú síce dobre známym a medializovaným fenoménom, no výskume spracovaným len veľmi málo. Ich vplyv na architektonický diskurz je pritom nezanedbateľný. Oceňovanie architektúry zažíva na medzinárodnej úrovni od 80. rokov 20. storočia exponenciálny rast. Pričom nestúpa len počet platforiem udeľujúcich ceny, ale zároveň s ním aj počet kategórií cien a v konečnom dôsledku množstvo laureátov. Na tento fakt upozornili kanadskí akademici J. Chupin, C. Cucuzzella a G. Adamczyk (Chupin et al., 2022). Status quo fenoménu je také, že oceňovanie rastie čo do počtu, popularity, ako i miery medializácie – tento vývoj je však vedecky zachytený len marginálne. Predkladaný príspevok sa teda pokúsi pridať pár nových poznatkov ku tejto téme. Pred ponorom do problematiky je potrebné definovať rozdiel medzi ocenením a súťažnou prehliadkou. Ocenenie je chápané ako širší pojem zahŕňajúci jednak osobnostné ocenenia (napr. Pritzker Prize), ako aj ocenenia za architektonické diela (napr. Mies van der Rohe Award). Na druhej strane, súťažné prehliadky sú chápané ako platformy oceňujúce výhradne architektonické diela, nie tvorcov.

Širším výskumným zámerom, ktorého súčasťou je aj tento článok, je analýza hodnotiacich kritérií evaluačných platforiem súčasnej architektúry. Mieri sa na poroty ako zásadných aktérov odborne hodnotených súťažných prehliadok. Toto zameranie je odôvodnené tým, že sa jedná o určujúci proces vnútri prehliadky. Rozhodnutie poroty prikladá význam vybraným stavbám, zviditeľňuje ich, dvíha prestíž ich autorov a ovplyvňuje tak vývoj architektúry do budúcnosti. V rámci evaluácie si porota určuje a používa kritériá hodnotenia – tie sú považované za kľúčový prvok popísaného procesu. Nakoľko sa výskum zaoberá úsudkom a konaním poroty, čiže konaním ľudí, je svojím zameraním blízky spoločenskovednému výskumu. Pohybuje sa v oblasti tzv. architectural humanities (Lucas, 2016) čo ovplyvní výber metodiky a výskumných dát.

V rámci opísaného širšieho výskumného zámeru sa predkladaný článok venuje konkrétne dvom aspektom, dvom cieľom. Prvým je rozbor využiteľných metodík pre predmetný výskum. Nakoľko sa zaoberá analýzou rozhodovania a diskusie poroty, údaje z takejto evaluácie existujú v písomných textových záznamoch. Jedná sa teda o kvalitatívnu analýzu textu. Tieto analýzy existujú v rade výskumných dizajnov s rôznym využitím – prvým cieľom teda bude zamerať sa na tie dizajny, ktoré sa pri výskume architektúry osvedčili, zistiť ich účel a pôsobnosť, a následne vybrať ten, ktorý umožní analyzovať hodnotiace kritériá porôt vybraných architektonických súťažných prehliadok. Druhým aspektom, cieľom, je preskúmať súťažné prehliadky so zámerom výberu výskumnej vzorky. Zásadnú úlohu pritom zohrá druh záznamu hodnotenia poroty (alebo obecne jeho existencia). Môže sa jednať o verdikt publikovaný v katalógu, uznesenie na webstránke platformy, kompletný prepis zasadania poroty, alebo esej zúčastneného člena poroty, prípadne experta. Pre výber vzorky bude potrebné stanoviť konkrétne kritériá výberu. Dôvodom je to, že vytvorená vzorka poslúži ako prípadová štúdia (resp. prípadové štúdium) pre kvalitatívnu analýzu. Pre zovšeobecnenie, cieľom tejto práce je zistiť, akým spôsobom je možné skúmať evaluáciu poroty ocenenia, a čo vybrať ako vzorku pre takýto výskum.

2 Stav skúmanej problematiky

Na rastúci vplyv a význam udeľovania ocenení poukázalo už niekoľko autorov, pričom táto téma má širší presah než len na architektonickú scénu. Prvá ucelená práca zaoberajúca sa týmto fenoménom nepochádza z architektonického prostredia. Je ňou publikácia profesora Jamesa F. Englisha *Ekonomie prestíže: ceny, vyznamenání a oběh kulturních hodnot*. Autor prináša široký prehľad udeľovania ocenení a ich miesta v spoločnosti. Primárne sa zameriava na literatúru a umenie, a to po stránke ekonomickej,

sociologickej i po stránke historického kontextu (English, 2011). Čo je však podstatné, jeho práca je aplikovateľná aj na výskum v architektúre, ako to spravil napríklad S. Roudbari v článku *Crowdsourced and crowd-pleasing: the new architectural awards and the city*, ktorému je v článku venovaný samostatný priestor. English nadväzuje na prácu sociológa Pierra Bourdieua a pracuje s jeho termínmi kultúrneho a symbolického kapitálu (Bourdieu, Johnson, 1993). Pre účely tejto práce je zaujímavá napríklad téza o premene foriem kapitálu. Tvrdí, že symbolický kapitál sa zamieňa za finančný, profesný, politický i iný. Pričom akceleráciou globálneho toku kultúry sa tento kapitál mení (English, 2011). Tým potvrdzuje účasť prestíže v cykle vzájomného ovplyvňovania umenia (resp. architektúry), ekonomiky, a súčasnej spoločnosti.

Ďalším kolektívom, ktorý sa zamerával na rastúci vplyv ocenení v architektúre je skupina akademikov z univerzít v Kanade, USA, Belgicku a Egypte. Zborník *The Rise of Awards in Architecture* zostavili v úvode spomínaní autori Chupin, Cucuzzella a Adamczyk. Autori upozorňujú, že exponenciálny rast ocenení od 80. rokov 20. storočia je vedecky preskúmaný len veľmi málo. Tento rast dokazujú skupinou kvantitatívnych ukazateľov v podobe grafov a tabuliek. Zborník sa snaží odkryť čo najširšie spektrum tém a problémov ukrytých vnútri tohto fenoménu. V desiatich kapitolách analyzuje témy ako význam Pritzkerovej a Rímskej ceny, definície kvality v štatútoch ocenení, vzostup cien za udržateľnú architektúru a obnovu pamiatok, sprostredkovateľskú úlohu cien alebo význam ocenení v rámci vzdelávania (Chupin et al., 2022). Apendixom výskumných príspevkov v zborníku je štatistika dát zahŕňajúcich pol druhu stovky platforiem udeľujúcich ocenia v tridsiatich krajinách sveta. Celkovo obsahuje až 24 000 laureátov (Chupin et al., 2022). Nejedná sa teda o minoritnú problematiku.

Pokračovaním state k stavu problematiky je spomínaný článok *Crowdsourced and crowd-pleasing* autora Shawhina Roudbariho, ktorý bol publikovaný v *Journal of Urban Design*. Autor spracováva fenomén nových architektonických ocenení šírených internetom. Jeho zámerom bolo porovnať tradičné vyhlásené ocenenia, ako napríklad *RIBA Gold Medal* alebo *Prizker Prize*, s novými otvorenými platformami prevádzkovanými primárne na webe, ako sú *ArchDaily BotY* alebo *WAF Awards*. Článok odkazuje na prácu J. F. Englisha a taktiež vychádza z teórií sociológa P. Bourdieua. Kultúrny kapitál opisuje ako nepeňažný kapitál odbornej publicity vznikajúci pomalými procesmi opierajúcimi sa o vzdelanosť, a ten symbolický ako kapitál vznikajúci odhalením a širokou publicitou, ktorý je teda ľahšie dostupný (Bourdieu, Johnson, 1993). Roudbari pre výskum zvolil metódu kritickej analýzy diskurzu, pričom vstupnými dátami, resp. údajmi, boli verejne dostupné písomné informačné materiály webových architektonických ocenení. Údaje boli kódované cez softvérový analytický nástroj *NVivo*, pričom kódovaciu schému prevzal z práce Milesa & Hubermana a Saldanu. Výsledkom analýzy bolo zistenie, že platformy ako *ArchDaily BotY*, *WAF Awards* a ďalšie spôsobujú spochybnenie spojenia legitimacy a odbornosti. Súčasné niveau ohrozuje dlho budovaný kultúrny kapitál odborných cien, pretože tzv. *crowdsourcované* ceny uprednostňujú odhalenie pred významenaním (Roudbari, 2018). Pre informáciu, takzvané *crowdsourcované* ceny sú hodnotené hlasovaním širokej verejnosti online. Čo sa týka užitočnosti pre spracovávaný výskum, je zásadná vedomosť, že tradičné ocenenia založené na kultúrnom kapitále majú svoj odborný fundament i evaluáciu. Pravdepodobnosť založenia na hodnotovom systéme je pri nich vyššia ako pri cenách založených na symbolickom kapitále, kde verejnosť často hodnotí iba vizuálnu stránku v hlasovaní. Dôležitým zistením je tiež možnosť analyticky použiť informatívne písomné materiály ocenení, a tiež odkaz na ďalšie výskumné dizajny kvalitatívnej analýzy textu.

Ďalším príkladom, ktorý pri výskume cien za architektúru využil kritickú analýzu diskurzu je práca *Genius, gender and architecture: The star system as exemplified in the Pritzker prize* od teoretičky Hilde Heynen, ktorý vyšiel v *Architectural Theory Review*. Ako názov napovedá, zaoberá sa výskytom stereotypných rodových rolí vo verdiktoch

komisie Pritzkerovej ceny. Autorka analyzovala verdikty so zameraním na maskulínne a feminínne vlastnosti architektúry, resp. vlastnosti laureátov ceny (nakoľko sa jedná o ocenenie osobnostné). Pre účely článku použila definície maskulínnych a feminínných vlastností vychádzajúce z romantickej filozofie 19. st. – kde typické vlastnosti sú nositeľmi určitých znakov mužnosti alebo ženskosti. Spomenuté vlastnosti, atribúty architektúry dostali kód M/F a tieto „body“ autorka spočítala, aby vytvorila pomery atribútov (M:F). Výsledkom je, že vo väčšine verdiktov komisie Pritzkerovej ceny početne prevažujú pripísané maskulínne atribúty architektúry nad feminínnymi. Autorka to interpretuje nasledovne: „*Architektúra bola dlhodobo privilegovaná mužom a zároveň atribútom označovaným ako maskulínne. Systém patriarchálnej hegemonie v architektúre je potrebné intelektuálne pochopiť, aby sa dal následne transformovať.*“ (pozn.: preklad autora) (Heynen, 2012). Tento výskum je vhodným príkladom charakteristického použitia kritickej analýzy diskurzu. Tento výskumný dizajn sa často využíva na analyzovanie vzťahu jazyka a moci v textových údajoch.

Stať pokračuje článkom *Conflict, contradiction, and concern: judges' evaluation of sustainability in architectural awards* od autorov Sonja Oliveira a Martin Sexton publikovaný v časopise *Architectural Research Quarterly*. Spracováva tému priemetu konkrétnej spoločenskej hodnoty, tu konkrétne environmentálnej udržateľnosti, do architektonického diskurzu pri evaluácii súťažnej prehliadky. Článok analyzuje vyhodnocovanie udržateľnosti porotou *RIBA Gold Medal* (Zlatá medaila Britského kráľovského inštitútu architektov) pri konkrétnej edícii predmetného ocenenia. Autori použili metódu zakotvenej teórie, ktorú aplikovali na prepisy rozhovorov z hodnotiacich stretnutí poroty. Prepisy boli z pochopiteľných dôvodov anonymizované a porotcovia označení písmenami. Na kódovanie údajov použili taktiež softvér *NVivo*. Pri analýze metódou zakotvenej teórie využili ako podklad tzv. teóriu inštitucionálnych logík. Účelom práce s inštitucionálnymi logikami je správne používanie terminológie danej profesijnej alebo socio-ekonomickej skupiny (napr. architektonická a stavebno-inžinierska obec). Výsledkom analýzy bolo identifikovanie hodnotiacej logiky na základe vecných a symbolických výrazov a fráz obsiahnutých v texte. Autori výstupy definujú ako polaritné – logiku zameranú na estetiku a logiku zameranú na udržateľnosť (Oliveira a Sexton, 2016). Pre účely predmetného výskumu je dôležitá možnosť metodicky spracovať kvalitatívny obsah – spoločenskú hodnotu, a jej prípadnú obsažnosť v architektonických realizáciách, tzv. „na pôdoryse“ architektonickej súťažnej prehliadky.

Posledný článok tejto state sa opäť venuje Pritzkerovej cene, no z výrazne odlišnej perspektívy. Práca *Data mining and content analysis of the jury citations of the Pritzker architecture prize* publikovaná v *Journal of architecture and urbanism* sa zaoberá podrobnou analýzou výrokov porotcov predmetnej ceny v priebehu celej jej histórie. Spracovali ju Mohammadjavad Mahdavejad a Seyed Amir Hosseini. Autori použitím analýzy obsahu, jedného z výskumných dizajnov kvalitatívnych analýz textu, zachytávajú vlastnosti ocenej architektúry, vyzdvihované hodnoty, alebo témy diskusií poroty. Táto metóda im umožnila zakódovať predmetné kategórie, ktoré výskumníci následne využili kvantitatívne. Zostavili tabuľky zachytávajúce výskyt vlastností, hodnôt i tém diskurzu a zadefinovali ich chronologicky a podľa jednotlivých porotcov. Takto sa im podarilo objaviť tzv. tematické klastre v diskurze (Mahdavejad a Hosseini, 2019). Tento výskum je prínosný tým, že prináša ďalší využiteľný výskumný dizajn, ako i prípadnú možnosť kombinovať kvalitatívny a kvantitatívny výskum.

3 Metodika

Časť venovaná metodike je rozdelená na dve podkapitoly, pričom každá sa týka jedného vytýčeného cieľa tejto práce. Ciele, tak ako boli naznačené v úvode, sú dva. Prvým je rozbor výskumných dizajnov z množiny kvalitatívnych analýz za účelom výberu vhodného adepta na výskum hodnotiacich kritérií porôt architektonických súťažných prehliadok. Rozbor bol spracovaný na základe rešerše v dostupnej literatúre. Druhým cieľom je prieskum súťažných prehliadok za účelom výberu vzorky spĺňajúcej určité podmienky. Táto vzorka bude použitá v prípadových štúdiách ako dáta (údaje) pre analýzu hodnotiacich kritérií ocenennej architektúry. Hľadanie vzorky bolo vykonané prieskumom online databáz, knižníc, a kontaktovaním predmetných platforiem udeľujúcich ocenenia.

3.1 Rozbor výskumných dizajnov

Pre ujasnenie používaných pojmov, výskumným dizajnom sa rozumie ustálená kombinácia metodologických postupov. Nakoľko bádanie sa zameriava na prácu s písomnými údajmi, je možné hovoriť o konkrétnej skupine výskumných dizajnov. V skratke sa jedná o tieto: fenomenologická analýza, metóda zakotvenej teórie, naratívna analýza, metódy diskurzívnej analýzy a kvalitatívna analýza obsahu (Řiháček et al., 2013) (Novotná et al., 2019). Rozbor ich využitia sa však zameriava len na tie, ktoré už pri výskume architektúry využité boli. Raymond Lucas, autor metodické príručky *Research Methods for Architecture*, považuje kvalitatívne analýzy za prínosnú skupinu výskumných dizajnov pre architektonický výskum. Uvádza ich v časti *Text-based Research Methodologies* i s konkrétnymi príkladmi použitia (Lucas, 2016).

Metóda zakotvenej teórie (*Grounded Theory*)

Táto špecifická metóda bola vyvinutá B. Glaserom a A. Straussom v polovici 20. storočia za účelom legitimizácie kvalitatívnych metód pri výskume. S ostatnými výskumnými dizajnmi ju spájajú tri základné zložky kvalitatívneho výskumu: 1. Údaje/ dáta – zostavovanie vzorky z pozorovaní, rozhovorov, dotazníkov, písomností, správ, atď.; 2. Analytické a interpretačné postupy – tzv. konceptualizácia údajov, kódovanie; 3. Výskumné správy – výstupy bádania, súhrnné závery, detailné rozbor. Tam podobnosť MZT s ostatnými dizajnmi končí. Špecifickosť tejto metódy spočíva v tom, že vychádza z „ukotvenosti v dátach“. To autori teórie objasňujú nasledovne: „*Pokiaľ sa teória drží reality určitej oblasti empirického sveta, a je poctivo induktívne odvodená z rozličných údajov, tak by mala tejto oblasti odpovedať.*“ (Strauss a Corbin, 1999). To znamená, že cieľom používania metódy je tvorba teórie induktívne odvodené zo skúmaného javu. Celý výskumný proces je podriadený tomuto cieľu, vzorka je budovaná v priebehu výskumu až do bodu teoretickej saturácie (nasýtenia kategórií). Analýza je realizovaná vysoko špecifickým niekoľkostupňovým typom kódovania (otvorené, axiálne, selektívne), ktorým výskumník identifikuje koncepty a vzťahy medzi nimi. Výsledkom takého výskumu je teoretické vyjadrenie skúmanej reality. Metóda teda nevyužíva teóriu ako vstup na začiatku práce, ale je jej výstupom. Výstupy takéhoto typu výskumu môžu byť nasledovné: objasňovanie kvantitatívnych výskumov; tvorba výskumných nástrojov; vývoj pojmov; hodnotenie projektov; poskytovanie údajov na komerčné účely; pomôcka pre praktikov; politické ciele; tvorba základnej bázy znalostí. Ako poznamenáva H. Novotná, tento výskumný dizajn je veľmi špecifický a nie je možné ho použiť na akúkoľvek tému alebo výskumný terén. Navyše sa jedná o výskum vysokej náročnosti a komplexnosti, preto je určený hlavne pre skúsených bádateľov (Novotná et al., 2019).

Kvalitatívna analýza obsahu

Pomerne rozšírený výskumný dizajn sa zameriava na vlastnosti jazyka ako komunikačného nástroja so zameraním na obsah textu alebo jeho kontextuálny význam. Zložky výskumu sú pri analýze obsahu metódou zakotvenej teórie, pričom vzorkou môžu byť verbálne zdroje, tlačové zdroje alebo elektronické zdroje. Cieľom KAO je zisk poznatkov o skúmanom jave a hlavne porozumenie tomuto javu. Prostriedkom

k tomu je systematický klasifikačný proces kódovania a identifikácie tém a vzorcov. Pri MZT bol kódovací proces trojstupňový, pri KAO to neplatí. Dôvodom je, že analýza obsahu nie je jednotným dizajnom s jediným prístupom, ale v skutočnosti trojicou prístupov s rozdielnym metodickým postupom. Touto trojicou prístupov sú konvenčný (štandardný), riadený (cieľový) a sumatívny (kumulatívny). Trojicu prístupov je možné priblížiť takto: Konvenčný prístup sa používa vo výskumoch, ktorých účelom je popis fenoménu. Je vhodný v prípadoch, keď je teória k téme a výskumná literatúra limitovaná. Pri kódovaní nevyužíva prevzaté kategórie, tie vznikajú z dát. Kódovacia schéma (postup kódovania) vychádza zo štandardného postupu ako ho popísali Miles & Huberman. Riadený prístup sa využíva v prípadoch, že existujú predchádzajúce výskumy a teória k téme, ale je potrebné ich doplniť, obohatiť o nové poznatky. Tento prístup potvrdzuje alebo rozširuje teoretické rámce alebo samotnú teóriu. V tomto prípade sa používajú prevzaté kódovacie kategórie, jedná sa o ich deduktívnu aplikáciu. Proces pri riadenom prístupe je viac štruktúrovaný, pri kódovaní využíva kľúčové koncepty popísané v teórii. Sumatívny prístup sa využíva s účelom porozumenia kontextuálnemu používaniu slov v texte. To znamená, že účelom nie je porozumieť významu, ale prebádať využívanie výrazu ako takého. Tento prístup kombinuje kvalitatívne a kvantitatívne metódy – na začiatku práce vyhľadáva predmetné výrazy, ich početnosť a podoby, až následne prechádza k interpretácii. Takto umožňuje odhaliť spektrum významov, v ktorom je daný výraz používaný (Hsieh a Shannon, 2005). Obecne, ku analýze obsahu M. Heřmanský dodáva, že sa vzťahuje ku dátam tak, ako by boli „*oknom do skúsenosti aktérov*“. Čo znamená, že text sprostredkovať náhľad do obsahu analyzovaných dát s cieľom porozumieť významom, ktoré sprostredkovávajú. Pre zaujímavosť, do kategórie „*okno do skúsenosti aktérov*“ patrí aj metóda zakotvenej teórie (Novotná et al., 2019).

Kritická analýza diskurzu

Patrí do širšej skupiny diskurzívnych analýz a je populárna aj vo sfére architektúry. Diskurzom sa rozumie užívanie jazyka členmi danej spoločnosti alebo jej skupinou v určitej oblasti spoločenského života. Obecne sa zameriava na jazyk a jeho vzťah ku svetu. Konkrétnejšie cieľi na identifikáciu činiteľov skrytých za dátami, a následne ich interpretáciu za pomoci teórie na spoločenskej úrovni. Na rozdiel od iných diskurzívnych analýz, KDA kladie viac dôraz na teóriu a jej kľúčovú úlohu, ktorá predchádza samotnú analýzu. Dôležitou témou, ktorou sa kritická analýza zaoberá, je rola moci a sociálnych bojov. Tento aspekt nadobúda dve podoby, moc v rámci diskurzu a moc „skrytá“ za diskurzom. KDA používa mierne odlišné postupy oproti predchádzajúcim menovaným výskumným dizajnom, sú to tieto: Deskripcia, interpretácia, explanácia. Deskripcia predstavuje formálnu stránku textu, lingvistickú analýzu (slovná zásoba, gramatika, syntax). Interpretácia je potom snahou identifikovať typy diskurzu (jeho žánre) spojené s určitými situáciami. Ďalej je to snaha zistiť spôsob, akým tieto typy ovplyvňujú idey, subjekty a vzťahy. Explanácia predstavuje spôsob, ako nahliadať na diskurz ako na súčasť procesu sociálnych bojov v rámci mocenských vzťahov. Pri explanácii sa objavujú sociálne determinanty, ideológie a efekty (udržovanie alebo transformácia mocenských vzťahov) (Vašát, 2008). Heřmanský o KDA píše, že metóda vníma text ako „*svojbytnú realitu*“ (na rozdiel od MZT a KAO, ktoré text berú ako „*okno do skúsenosti aktérov*“). Celkovo je o kritickej analýze diskurzu možné povedať, že si kladie za cieľ sledovať povahu a zmeny jazyka a prepájať ich so zmenami v spoločnosti a kultúre. Dôraz pritom kladie na produkciu a reprodukciu spoločenskej nadvlády prostredníctvom jazyka (Novotná et al., 2019).

Dodatok: Kódovanie

Alebo tiež analýza pomocou segmentácie a kódovania sa v článku spomína na viacerých miestach, je preto dôležité si ju priblížiť. Pri opise metódy budeme vychádzať z učebnice *Metody výzkumu ve společenských vědách*. Analýza textu začína čítaním (so snahou vyvodzovať závery), označovaním (vizualizáciou dát) a redukovaním (nesúvisiacich

a málo podstatných dát). Popri tom prebieha výber jednotiek analýzy v texte a ich porovnávanie. Jednotkami môžu byť aktéri, činnosti, výroky, vety, situácie alebo udalosti. Jedná sa o určité „rozskúskovanie“ textu. Súbežne s výberom a porovnávaním sú tvorené kritériá, podľa ktorých jednotky vyberáme, jedná sa o repetitívny proces. Dôležité je si pamätať, že jednotky analýzy a kritériá ich výberu sa odvíjajú od výskumných otázok. Proces členenia na tematické jednotky, ktorý bol opísaný, sa nazýva segmentácia a využíva sa na identifikáciu tém. Vytvorené segmenty (jednotky) sa pomenovávajú pojmami, ktoré ich charakterizujú s určitou mierou abstrakcie. De facto sa segmentom priradzuje štítok. Pomenované segmenty je potrebné vzájomne porovnávať (založiť nový/použiť už založený), čo je podstatné pre udržiavanie racionálneho počtu názvov segmentov. Procesu abstrakcie a pomenovania segmentov sa hovorí kódovanie. Ako už bolo spomenuté pri výskumných dizajnoch, kódovanie môže byť deduktívne (kódy vychádzajú z použitej teórie) alebo induktívne (kódy vychádzajú z čítaných dát) (Novotná et al., 2019). Dôležitou prácou o metodológii kódovania je príručka *Qualitative Data Analysis: An Expanded Sourcebook*. Autori príručky Miles & Huberman kódy rozdeľujú do troch kategórií:

- Popisné kódy – Označujú témy, o ktorých daný segment explicitne pojednáva, t.j. o čom sa tam hovorí.
- Interpretatívne kódy – Označujú témy, ktoré sú v danom segmente ukryté medzi riadkami, t.j. rozkrývajú významy skryté v dátach.
- Kategórie – Nadradené pojmy združujúce popisné a interpretatívne kódy (ktoré zdanlivo nemusia súvisieť) ale ich vzťah sa odhalí analýzou. Kategóriami sa bežne neoznačujú priamo segmenty, na to sú príliš abstraktné (Miles a Huberman, 1994).

Poznámka: Nakoľko táto stať slúži len k priblíženiu kódovania ako nástroja a nie k popisu celej metodológie, podkapitola je preto ukončená len stručným súhrnom ďalšieho postupu práce po zakódovaní údajov.

Založené kódy vytvárajú tzv. kódovaciu knihu, zoznam všetkých kódov s ich definíciami a pravidlami použitia (kódy nie sú univerzálne dané, tvorí ich autor). Súbežne s kódovaním sa tvoria poznámky komentujúce vytvorené kódy a ich vzťahy. Tie predbežne interpretujú analyzované dáta. Následne sa konštruuje záverečný interpretatívny text, čo značí premenu produktov analýzy na porozumenie fenoménu. K pochopeniu správneho používania kódovania sa hodí úryvok z menovanej učebnice: „Identifikácia vzťahov medzi kódmi a ich ukotvenie v kontexte nám umožňuje spraviť rozbor identifikovaných javov, a tým objaviť spoločné znaky, rozdiely, vzorce a štruktúry, na ktorých môžeme založiť následnú interpretáciu.“ (Novotná et al., 2019).

3.2 Výber výskumnej vzorky

Ako už bolo spomenuté vyššie, vzorka pre výskum hodnotiacich kritérií architektonických súťažných prehliadok bola zostavovaná z verdiktov porôt, prepisov hodnotiacich zasadnutí, správ a esejí zúčastnených expertov – vychádzajúc z predpokladu, že úsudok a intelektuálna výbava týchto aktérov je kľúčová pri oceňovaní architektúry. Ešte pred predstavením konkrétnych výberov je potrebné zdefinovať stratégiu tvorby vzorky. Keďže konkrétne edície konkrétnych súťažných prehliadok neskôr poslúžia ako prípadové štúdie, bol zvolený tzv. cielený výber vzorky. Pri tomto type výberu výskumník volí prípady na ktorých je vhodné sledovať vybraný jav – buď sa jedná o typický (reprezentatívny) prípad, alebo prípad s veľkou výpovednou hodnotou (Novotná et al., 2019). Keďže sa jedná o dáta, ktoré vznikli mimo spracovávaného výskumu, je reč o takzvanom neobtrusívnom prístupe (Novotná et al., 2019). Týmto pojmom sa označujú výskumy založené na písomnostiach vzniknutých nezávisle na výskume (napr. na rozdiel od interview alebo dotazníkov).

Tu prichádzajú na rad vlastné kritériá výberu vzorky. Bolo potrebné zostaviť

vzorku súťažných prehliadok spĺňajúcu určité predpoklady a parametre. Základným predpokladom je existencia niektorej z foriem výstupov z jednania poroty – prepis stretnutia/verdict/skrátený záznam/správa alebo esej člena alebo experta poroty ku predmetnému oceneniu. Ďalším predpokladom je, aby predmetný text dosahoval dostatočný rozsah. Tieto textové súbory sa stávajú zdrojovými dátami, tzv. údajmi. Medzi požadované parametre ocenenia zas patria: 1. Hodnotenie prehliadky porotou, ideálne medzinárodnou (crowdsourcované ocenenia nie sú predmetom tohto výskumu); 2. Európska scéna, národné alebo medzinárodné architektonické prostredie v rámci Európy; 3. Typologická rôznorodosť prehliadky, zastúpenie typologicky určitých aj neurčitých prehliadok; 4. Aktuálnosť, tj. ocenenie bolo udeľované v intervale posledných 10 rokov. Cieľom bolo nájsť troch-štyroch vhodných adeptov na analýzy v prípadových štúdiách.

Na základe stanovených kritérií boli do širšieho výberu zvolené nasledovné súťažné prehliadky:

- Ceny Nového európskeho Bauhausu – New European Bauhaus Prizes
- Európska cena za súčasnú architektúru – Mies van der Rohe Award
- Európska cena za mestský verejný priestor – European Prize for Urban Public Space
- Piranesiho cena – Piranesi Award
- Grand Prix architektů
- Česká cena za architekturu
- Cena Dušana Jurkoviča
- Cena ARCH

Následovalo kontaktovanie týchto platforiem a hľadanie vo verejne prístupných zdrojoch, tj. online archívoch a knižniciach – za účelom zistenia dostupnosti, či obecne overenia existencie potrebných údajov. Výsledky prieskumu sú nasledovné:

- Ceny NEB: Prvokolové hodnotenia mali na starosti národné partnerské organizácie NEBU, slovenský partner MANIFEST2020 potvrdil, že hodnotiace zasadania neboli zaznamenávané. Druholokové hodnotenia prebiehali centrálne v Bruseli, ústredný archív Európskej Komisie poskytol informáciu, že žiadny dokument z hodnotenia nevlastní. Rovnako tak verejné webstránky ocenenia neobsahovali žiadnu zmienku o verdiktoch poroty (New European Bauhaus, 2022)(New European Bauhaus, 2021).
- Mies van der Rohe Award: Organizátori poskytli informáciu, že zasadnutia poroty platforma vo všeobecnosti nezaznamenáva, odporúčili použiť uznesenia poroty zverejnené na webe. Webstránka obsahuje archív stručných uznesení k jednotlivým edíciám (Fundació Mies van der Rohe, 2022a). Katalógy ceny, existujúce iba v tlačenej verzii, obsahujú verdikty poroty, eseje zúčastnených expertov a predsedu poroty. Predmetné katalógy (2017 a 2022) boli získané z oficiálneho zdroja nákupom a digitalizované.
- EU Prize for Urban Public Space: Organizátori poskytli informáciu, že zasadnutia poroty platforma vo všeobecnosti nezaznamenáva. Webstránka platformy má obsiahly archív obsahujúci katalógy jednotlivých edícií ceny (2010-2022) obsahujúci verdikty a tzv. „Jury minutes“ resp. „Jury deliberations“ – krátky výber z komentárov poroty (Centre de Cultura Contemporània de Barcelona [CCCCB], 2022a).
- Piranesi Award: Organizátori poskytli informáciu, že zasadnutia poroty platforma vo všeobecnosti nezaznamenáva, odporúčili použiť uznesenia poroty zverejnené na webe. Webstránka obsahuje archív stručných uznesení k jednotlivým edíciám (Piranski dnevi arhitekture, 2022). Katalógy edícií neboli vypátrané v žiadnej podobe.

- Grand Prix architektů: Organizátori poskytli informáciu, že zasadnutia poroty platforma vo všeobecnosti nezaznamenáva. Verejné webstránky obsahovali málo informácií o verdiktoch poroty (Obec Architektů, 2023). Katalógy edícií obsahujúce stručné verdikty existujú len v tlačenej verzii (1993-2016). Platforma ich archivuje a plánuje digitalizovať.
- Česká cena za architekturu: Na otázky ohľadom výskumu platforma nereagovala. Na verejnej webstránke sa nachádza archív katalógov jednotlivých edícií obsahujúci verdikty porôt, tieto katalógy existujú aj v tlačenej podobe (Česká komora architektů [ČKA], 2023).
- Cena Dušana Jurkoviča: Na otázky ohľadom výskumu platforma nereagovala. Verejné webstránky obsahovali málo informácií o verdiktoch poroty (Spolok architektov Slovenska [SAS], 2023).
- Cena ARCH: Organizátori potvrdili existenciu prepisov zasadnutí poroty, ktoré v súčasnosti existujú už len v tlačenej podobe. Pôvodná webstránka s archívom katalógov obsahujúcich prepisy bola zmenená, nový web už tento archív nemá (ARCH, 2023). Predmetné katalógy s prepismi (2009-2022) boli dohľadané v knižnici NTK a digitalizované.

Súťažná prehliadka	Verdikty poroty, prepisy zasadania - pokrytie edícií	
NEB Prizes	nevydávajú	/
EU Mies van der Rohe Award	verdict poroty (katalóg)	... 2003, 2005, 2007, 2009, 2011, 2013, 2015, 2017, 2019, 2022
European Prize for Urban Public Space	verdict poroty (katalóg)	2010, 2012, 2014, 2016, 2018, 2022
Piranesi Award	nevydávajú	/
Česká cena za architekturu	verdict poroty (katalóg)	2016, 2017, 2018, 2019, 2020, 2021, 2022
Grand Prix architektů	verdict poroty (katalóg)	... 2000, 2001, 2002, 2003 2004, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016
Cena ARCH	prepis zasadania (katalóg)	2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020, 2022
Cena Dušana Jurkoviča	nevydávajú	/

Legenda	
/	dáta neexistujú alebo neboli nájdené
2000	dáta existujú pre danú edíciu
2000	dáta existujú pre danú ed. a boli získané
áno	označenie prehliadky vybranej do štúdie

Tab. 1 - Širší výber súťažných prehliadok: dostupnosť výskumných údajov. (Zdroj: autor)

4 Výsledky

Tak, ako pri kapitole venujúcej sa metodike, aj pri výsledkoch je dodržané stanovené poradie vychádzajúce z cieľov, stanovených v úvode: 1. Preskúmať výskumné dizajny kvalitatívnej analýzy textu (kt. sa už pri výskume architektonických ocenení vyskytli) a vybrať ten, ktorý bude najvhodnejším adeptom na analýzu hodnotiacich kritérií porôt vybraných architektonických súťažných prehliadok. 2. Dohľadať a zostaviť výskumnú vzorku z množiny písomných záznamov architektonických súťažných prehliadok, ktoré budú vhodné na použitie v prípadových štúdiách.

4.1 Rozbor výskumných dizajnov

Z množiny výskumných dizajnov, zaoberajúcich sa kvalitatívnou analýzou textu, sa najvhodnejším adeptom stala kvalitatívna analýza obsahu použitá v konvenčnom prístupe. Dôvodom je to, že cieľom využitia KAO je zisk poznatkov o skúmanom jave a porozumenie tomuto javu. Pričom na text nahliada ako na okno do skúsenosti aktérov, čo predstavuje presne takú pozíciu, akú ku porotám výskum zastáva. Konvenčný prístup, spomedzi trojice prístupov tohto dizajnu, je vyhovujúci z dôvodu, že jeho určením je popis a porozumenie fenoménu s limitovanou teóriou a výskumom v pozadí. To tiež vyhovuje zámerom výskumu, keďže sa pokúša porozumieť a popísať fenomén hodnotenia prehliadok ich porotami, a ďalej nájsť kritériá ich hodnotenia, k čomu existuje len obmedzené teoretické a výskumné pozadie.

4.2 Výber výskumnej vzorky

Na základe prieskumu možných výskumných vzoriek sa podarilo vylúčiť polovicu súťažných prehliadok (štyri z ôsmich) a zostaviť vzorku, ktorá bude spracovaná v prípadových štúdiách. Jedná sa o tieto prehliadky: Európska cena za súčasnú architektúru – Mies van der Rohe Award (EU); Európska cena za mestský verejný priestor – European Prize for Urban Public Space (EU); Česká cena za architekturu (CZ) a Cena ARCH (SK). V tabuľke je uvedený prehľad základných informácií k jednotlivým prehliadkam [CCCCB], 2022b)(Centre de Cultura Contemporània de Barcelona [CCCCB], 2022b)(Česká komora architektů [ČKA], 2024)(ARCH, 2022).

Súťažná prehliadka	Zriaďovateľ	Prihlasovateľ	Lokalizácia	Periodicita	Porota
EU Mies van der Rohe Award	Fundació Mies van der Rohe	Národní nominátori	Štáty Európy	Dvojročne	Medzinárodná
European Prize for Urban Public Space	CCCCB	Otvorené prihlasovanie	Štáty Európy	Dvojročne	Medzinárodná
Česká cena za architekturu	Česká komora architektů	Otvorené prihlasovanie	Česká republika	Ročne	Medzinárodná
Cena ARCH	Časopis ARCH	Výber redakčnej rady	Štáty Európy	Ročne	Medzinárodná

Tab. 2 - Prehľadová tabuľka: súťažné prehliadky vybrané do prípadových štúdií. (Zdroj: autor)

Z početných ročníkov predmetných ocenení bolo potrebné vybrať adekvátny počet edícií. Nakoľko existovala obava, že po jednej edícii z každej ceny neposkytnú dostatočné množstvo dát na zostavenie saturovaných kategórií, boli vybrané po dve edície z každej ceny. Pri výbere boli volené najnovšie dostupné edície (vzorka zostavovaná v roku 2023), a následne chronologicky späť v čase jednu alebo dve edície dozadu. V závislosti od toho, či je ocenenie udeľované na ročnej alebo dvojročnej báze, po zohľadnení dostupnosti dát. Zostava prípadových štúdií je teda nasledovná: Prvá prípadová štúdia: Mies van der Rohe

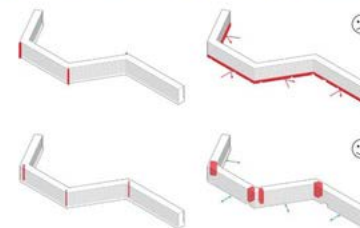
Award, edície 2017 a 2022. (Katalóg edície 2019 sa doposiaľ nepodarilo získať.) Druhá prípadová štúdia: EU Prize for Urban Public Space, edície 2018 a 2022. (V medziobdobí cena nebola udelená pre pandémiu Covid 19.) Tretia prípadová štúdia: Česká cena za architekturu, edície 2020 a 2022. Štvrtá prípadová štúdia: Cena ARCH, edície 2020 a 2022.

Súťažná prehliadka - P.Š.	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
EU Mies van der Rohe Award	/	X	/	X	/	X	/	X	/	/	X
European Prize for Urban Public Space	X	/	X	/	X	/	X	/	/	/	X
Česká cena za architekturu	/	/	/	/	X	X	X	X	X	X	X
Cena ARCH	X	X	X	X	X	X	X	X	X	/	X

Legenda	
/	dáta neexistujú alebo neboli nájdené
X	dáta existujú pre danú edíciu
X	dáta existujú, boli získané a použité v štúdiu

Tab. 3 - Prípadové štúdie (P.Š.): konkrétne edície súťažných prehliadok. (Zdroj: autor)

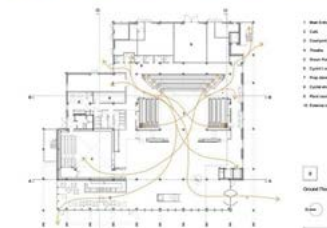
Pri prvých troch prípadových štúdiách sa jedná o typický (reprezentatívny) prípad založený na verdiktoch poroty publikovaných v katalógoch daných edícií súťažnej prehliadky. Štvrtá štúdia je prípadom s vysokou výpovednou hodnotou, pretože je založená na prepisoch hodnotiacich stretnutí poroty.

Laureát Mies van der Rohe Award 2017

DeFlat Kleiburg, Amsterdam, NL

XVW Architectuur; NL Architects

Laureát Mies van der Rohe Award 2022

Town House Kingston University, Londýn, UK

Grafton Architects

Obr. 1 – P.Š. 1: Mies van der Rohe Award, edície 2017 a 2022. (Zdroj: foto – Marcel van der Burg, Dennis Gilbert; schémy – NL Architects, Grafton Architects)

Laureát European Prize for Public Space 2018

Skanderbeg Square, Tirana, ALB

51N4E; Anri Sala; Plant en Houtgoed; iRI

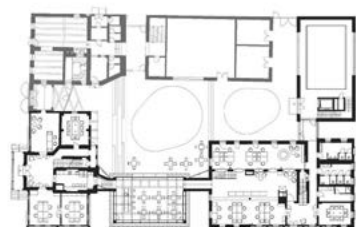

Laureát European Prize for Public Space 2022

Catharijnesingel, Utrecht, NL

OKRA Landschapsarchitecten

Obr. 2 – P.Š. 2: European Prize for Urban Public Space, edície 2018 a 2022. (Zdroj: foto – Filip Dujardin, Stijn Poelstra; schémy – 51N4E, OKRA)

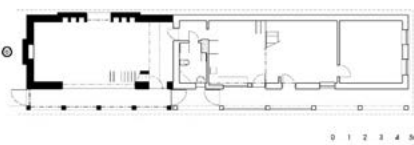

Laureát Česká cena za architekturu 2020
Sídlo firmy Lasvit, Nový Bor, CZ
ov architekti

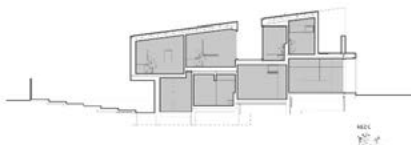

Laureát Česká cena za architekturu 2022
Dům na Kozině, Trhové Sviny, CZ
Atelier 111 architekti

Obr. 3 – P.Š. 3: Česká cena za architekturu, edície 2020 a 2022. (Zdroj: foto – Tomáš Souček, Alex Shoots Buildings; schémy – ov architekti, Atelier 111 architekti)

Laureát Cena ARCH 2020
Prístavba k domu, Čachtice, SK
A.B.K.P.Š. – Pavol Paňák

Laureát Cena ARCH 2022
Dom 10 plošin, Bratislava – Jarovce, SK
N/A – Benjamin Brádnanský, Vít Halada

Obr. 4 – P.Š. 4: Cena ARCH, edície 2020 a 2022. (Zdroj: foto – Tomáš Manina, Leontína Berková; schémy – A.B.K.P.Š., N/A)

5 Diskusia

Účelom článku je rozbor možných postupov pri výskume hodnotenia súťažných prehliadok v architektúre. Diskusia sa preto zameria na vybrané výskumné dizajny a výber vzoriek. Kľúčový aspekt práce, kvalitatívne analýzy textu, boli zvolené na základe početného výskytu týchto postupov v realizovaných výskumoch – ba čo viac, tieto výskumné dizajny početne vyvažujú iné metódy. Predmetné výskumné práce boli dohľadane pri rešerši k stavu skúmanej problematiky. Ako uvádzajú Strauss a Corbinová: „Kvalitatívne metódy sa používajú k odhaleniu a porozumeniu toho, čo je podstatou javov, o ktorých toho ešte veľa nevieme.“ (Strauss a Corbin, 1999). Z čoho vzniká úsudok, že kvalitatívny prístup sa hodí na skúmanie predmetného výskumného problému.

Ďalej je dôležité vysvetliť, prečo sa práca zameriava konkrétne na analýzy textu. Nakoľko kvalitatívne analýzy zahŕňajú aj iné výskumné dizajny, ako napríklad pološtruktúrované rozhovory, naratívnu analýzu alebo fenomenologické prístupy (Novotná et al., 2019). Dôvod je prozaický, písomné záznamy z hodnotenia predstavujú najucelenejší súbor údajov odôvodňujúcich výber laureátov cien. Práca s niekdajšími porotcami formou interview by bola značne limitujúca z viacerých dôvodov. Prvým je početnosť, pri bežnom počte porotcov ocenenia (5-10 ľudí) by bolo potrebné pri stanovenom počte prípadových štúdií rádovo 80 rozhovorov, ktoré by vygenerovali veľký objem dát. Ďalším dôvodom je pamäť aktérov, nakoľko analyzujeme ocenenia, ktoré prebehli rádovo pred dvomi až ôsmimi rokmi, a trvanie hodnotiaceho zasadania je len jeden-dva dni, hovoríme o marginálnej záležitosti, z ktorej si aktér môže pamätať málo. Celkovo vzaté, prácnosť tohto postupu predčuje jeho potenciálny prínos.

Ďalej je vhodné sa pozrieť na výber vzorky. Cieľom bolo zozbierať dostatočné množstvo údajov na zostavenie štyroch prípadových štúdií, ktoré by reprezentovali súčasné niveau hodnotenia architektúry v súťažných prehliadkach. Takto následne bude možné indukčne odvodiť stav odborného hodnotenia architektúry vo väčšej mierke. Metóda „rozhodenia siete“ a výberu vhodných adeptov sa osvedčila, podarilo sa vybrať štyroch zástupcov do prípadových štúdií (2 európske ceny, 1 česká, 1 slovenská). Každá metóda tvorby vzorky má však svoje limity. Pri cielenom výbere používanom v prípadových štúdiách sa neuvažuje v intenciách širokého spektra možných aktérov, ale na užšej skupine vybraných prípadov – čím sa potenciálna šírka vzorky zužuje. Preto je pri indukčnom vyvodzovaní záverov potrebné myslieť na prenositeľnosť výstupov výskumu. Pokiaľ by šírka vzorky nebola dostatočná, bolo by nutné v hľadaní prípadov pokračovať, alebo rozšíriť údaje o iné médiá. Niektoré ocenenia majú napríklad videozáznamy s hodnotením poroty dostupné online, prípadne televízne stanice archivujú záznamy celých galavečerov odovzdávania, kde zaznievajú verдикty poroty. Je však možné, že pri zvolenom výbere štyroch prípadových štúdií ešte v rámci nich nastane rozšírenie počtu zastúpených edícií z dvoch na tri. Cieľom tohto rozšírenia by bola saturácia kódovacích kategórií, ako podkladu pre zostavenie hodnotiacich kritérií architektúry.

6 Záver

Práca sa pokúša postaviť metodologický fundament pre ďalšiu prácu na výskume hodnotiacich kritérií architektúry v súčasných súťažných prehliadkach. Vybrať sa podarilo výskumný dizajn pre spracovanie analýz – kvalitatívnu analýzu obsahu založenú na konvenčnom prístupe. Taktiež sa podarilo zostaviť výskumnú vzorku pre štyri prípadové štúdie, založenú na štyroch súťažných prehliadkach. Autor má v pláne pokračovať vo výskumnej aktivite založenej na predmetnom fundamente. Najbližšími krokmi v bádani bude transkripcia digitalizovaných údajov do softvéru na kvalitatívnu analýzu textu, a tiež zoznámenie sa s prácou v predmetnom softvéri. Jedná o tzv. CAQDAS programy (Computer-Assisted Qualitative Data Analysis Software). Patria medzi ne napríklad *Atlas.ti*, *InVivo* alebo *QDA Miner Lite*. Práca bude pokračovať už spomínaným

kódováním, tvorbou kategorií, poznámkováním textů, a následně psaním výstupných interpretativních správ z výzkumu.

Literatura

- ARCH, 2022. Cena ARCH 2022. Online. Dostupné z: https://arch.sk/wp-content/uploads/2022/06/Katalog-Cena_Arch_online.pdf. [cit. 2024-11-12].
- ARCH, 2023. Cena ARCH. Online. Dostupné z: <https://arch.sk/cena-arch/>. [cit. 2023-10-04].
- BOURDIEU, Pierre, JOHNSON, Randal (ed.), 1993. The field of cultural production: essays on art and literature. Cambridge, UK: Polity Press. ISBN 978-0-7456-0987-4.
- CENTRE DE CULTURA CONTEMPORÀNIA DE BARCELONA [CCCB], 2022a. The Prize Results (archive). Online. Dostupné z: <https://www.publicspace.org/the-prize/-/edition/2022/results>. [cit. 2023-02-23].
- CENTRE DE CULTURA CONTEMPORÀNIA DE BARCELONA [CCCB], 2022b. About the Prize. Online. Dostupné z: <https://www.publicspace.org/about-the-prize>. [cit. 2023-02-21].
- ČESKÁ KOMORA ARCHITEKTŮ [ČKA], 2023. Archiv České ceny za architekturu. Online. Dostupné z: <https://ceskacenaarchitekturu.cz/archiv>. [cit. 2023-10-04].
- ČESKÁ KOMORA ARCHITEKTŮ [ČKA], 2024. Informace o ČCA. Online. Dostupné z: <https://ceskacenaarchitekturu.cz/rocniky/2024/informace>. [cit. 2024-11-12].
- ENGLISH, James F., 2011. Ekonomie prestiže: ceny, vyznamenání a oběh kulturních hodnot. Teoretická knihovna. Brno: Host. ISBN 978-80-7294-492-7.
- FUNDACIÓ MIES VAN DER ROHE, 2022a. Archive. Online. Dostupné z: <https://www.miesarch.com/archive?editions=18&classification=2>. [cit. 2023-02-23].
- FUNDACIÓ MIES VAN DER ROHE, 2022b. About the prize. Online. Dostupné z: <https://www.miesarch.com/about-the-prize/>. [cit. 2022-09-09].
- HEYNEN, Hilde, 2012. Genius, gender and architecture. The star system as exemplified in the Pritzker prize. Architectural Theory Review. Roč. 17, č. 2–3, s. 331-345. ISSN 1755-0475. Dostupné z: <https://doi.org/10.1080/13264826.2012.727443>.
- HSIEH, Hsiu-Fang a SHANNON, Sarah E., 2005. Three Approaches to Qualitative Content Analysis. Qualitative health research. Roč. 15, č. Journal Article, s. 1277-1288. ISSN 1049-7323. Dostupné z: <https://doi.org/10.1177/1049732305276687>.
- CHUPIN, Jean-Pierre; CUCUZZELLA, Carmela a ADAMCZYK, Georges (ed.), 2022. The Rise of Awards in Architecture. Wilmington, USA: Vernon Press. ISBN 978-1-64889-429-9.
- LUCAS, Ray, 2016. Research methods for architecture. London: Laurence King Publishing. ISBN 978-1-78067-753-8.
- MAHDAVINEJAD, Mohammadjavad a HOSSEINI, Seyed Amir, 2019. Data mining and content analysis of the jury citations of the Pritzker Architecture prize (1977–2017). Online. Journal of Architecture and Urbanism. Roč. 43, č. 1, s. 71-90. Dostupné z: <https://doi.org/10.3846/jau.2019.5209>. [cit. 2025-07-29].
- MILES, Matthew B. a HUBERMAN, A. Michael, 1994. Qualitative data analysis: An expanded sourcebook. 2nd ed. Thousand Oaks, Calif.; London: Sage. ISBN 0-8039-5540-5.
- NEW EUROPEAN BAUHAUS, 2021. Prizes platform (about). Online. Dostupné z: <https://2021.prizes.new-european-bauhaus.eu/>. [cit. 2022-08-12].
- NEW EUROPEAN BAUHAUS, 2022. Finalists (archive). Online. Dostupné z: <https://2022.prizes.new-european-bauhaus.eu/finalists>. [cit. 2023-02-23].
- NOVOTNÁ, Hedvika; ŠPAČEK, Ondřej a ŠTOVÍČKOVÁ, Magdaléna (ed.), 2019. Metody výzkumu ve společenských vědách. Praha: FHS UK. ISBN 978-80-7571-025-3.

- OBEC ARCHITEKTŮ, 2023. Grand Prix Architektů. Online. Dostupné z: <https://www.grandprixarchitektu.cz/grand-prix-architektu/>. [cit. 2023-10-04].
- OLIVEIRA, Sonja a SEXTON, Martin, 2016. Conflict, contradiction, and concern: judges' evaluation of sustainability in architectural awards. Online. Architectural Research Quarterly. Roč. 20, č. 4, s. 325-332. ISSN 1359-1355. Dostupné z: <https://doi.org/10.1017/S1359135517000069>. [cit. 2024-04-26].
- PIRANSKI DNEVI ARCHITECTURE, 2022. Results (archive). Online. Dostupné z: <http://www.pida.si/news/2022-piranesi-award>. [cit. 2023-05-01].
- ROUDBARI, Shawhin, 2018. Crowdsourced and crowd-pleasing: the new architectural awards and the city. Online. Journal of Urban Design. Roč. 23, č. 2, s. 206-222. ISSN 1357-4809. Dostupné z: <https://doi.org/10.1080/13574809.2017.1340799>. [cit. 2024-04-26].
- ŘIHÁČEK, Tomáš; ČERMÁK, Ivo a HYTYCH, Roman, 2013. Kvalitativní analýza textů. Brno: Masarykova univerzita. ISBN 978-80-210-6382-2.
- SPOLOK ARCHITEKTŮV SLOVENSKA, 2023. Cena Dušana Jurkoviča. Online. Dostupné z: <http://www.sasarch.sk/index.php?idc=1&id=2014&r=1>. [cit. 2023-10-04].
- STRAUSS, Anselm L. a CORBIN, Juliet, 1999. Základy kvalitativního výzkumu: postupy a techniky metody zakotvené teorie. SCAN. Brno: Sdružení Podané ruce. ISBN 80-85834-60-x.
- VAŠÁT, Petr, 2008. Kritická diskursivní analýza: Sociální konstruktivismus v praxi. AntropoWebzin (Plzeň). Roč. 4, č. 2-3, s. 101-112. Dostupné také z: <https://www.soc.cas.cz/cz/publikace/kriticka-diskursivni-analyza-socialni-konstruktivismus-v-praxi>.

Informace o autorovi

Ing. arch. Michal Hybský
Fakulta architektury ČVUT v Praze
michal.hybsky@fa.cvut.cz